

30. januar 2023

Spørgsmål til Pernille Dalmar efter Faglig Fredag den 27. januar 2023

Tak for deltagelse i Faglig Fredag. Pernille Dalmar har svaret på de spørgsmål i chatten, som vi ikke nåede. Svarene herunder er udarbejdet af Pernille Dalmar.

1. *Er der aldersgrænse på hjælp efter § 85?*

Svar: Der er ingen aldersgrænse for hjælp efter § 85.

2. *Behandles klager over § 83 og § 85 samme sted i Ankestyrelsen? Kan det være problematisk at lave en afgørelse i stedet for to?*

Svar: Jeg ved ikke, hvordan Ankestyrelsen er organiseret – men, da der er mange hjemvisninger til fornyet behandling i kommunerne, fordi sagen ikke er behandlet helhedsorienteret i kommunen, tror jeg, at det er en og samme sagsbehandler i Ankestyrelsen, der behandler begge regler (og andre relevante regler).

3. *Hvordan med borgere, der bor på plejehjem, som har brug for § 85 til fx posthåndtering eller andet. Og omvendt med en borger, der bor på bosted og har stort behov for § 83 pleje/praktisk hjælp? Hvornår giver det mening, at borgere er på plejehjem, og hvornår giver det mening, at borgeren er på et bosted?*

Svar: Borgere, der bor i botilbud, skal have hjælp efter begge regler. Det samme gælder borgere på plejehjem. Det afgørende er altså ikke, hvor borgeren bor, men hvilke behov borgeren har.

4. *Kan § 83-timerne forventes leveret af andre end kendt personale? Er det en forudsætning for 83 at den kan leveres af skiftende personale uden særlige forudsætninger for borgeren?*

Svar: Det er som udgangspunkt kommunen, der bestemmer, hvem der skal levere ydelsen. Ved hjælp efter § 83 er der dog regler om frit valg, som ikke behandles her. Her har borgeren som hovedregel ret til selv at bestemme, hvem der skal levere hjælpen. I nogle tilfælde er det så væsentligt for borgeren, hvem der skal levere hjælp efter § 85, at kommunen skal træffe en afgørelse om borgeren kan klage over. Du kan se en principmeddelelse fra Ankestyrelsen her:

[Faktisk forvaltningsvirksomhed - valg af leverandør - klageadgang - partsbegreb \(schultz-kommunekoncept.dk\).](#)

5. *Spørgsmålet om Frit valg på § 83 i denne tankegang synes jeg er ret interessant. Kan I sige lidt om det?*

Svar: Reglerne om frit valg er omfattende og ikke omfattet af denne faglige fredag. Jeg har dog lavet et overordnet svar. Jeg sagde, at det nok ikke har den store betydning for borgeren, om det er den ene eller anden §. Det får det dog, hvis borgeren ønsker at gøre brug af frit valg.

Reglerne om frit valg vil ikke blive behandlet her. Fælles er dog, at det frie valg er knyttet til § 83. For at kunne vurdere om borgeren kan gøre brug af frit valg, er det altså en forudsætning, at kommunen har taget stilling til, i hvilket omfang borgeren skal have støtte til personlig og praktisk hjælp, og i hvilket omfang borgeren skal have socialpædagogisk støtte. Derfor skal kommunen afklare hvilken hjælp, der skal ydes efter § 83 og hvilken efter § 85. Ankestyrelsen vil inddrage kommunens vurdering, når Ankestyrelsen skal behandle klager over frit valg.

Du kan læse mere i Ankestyrelsens artikel <https://ast.dk/social/artikler/hjaelp-til-handicappede-og-aeldre/skal-hjaelpen-bevilges-som-socialpaedagogisk-stotte-eller-personlig-og-praktisk-hjaelp>

6. *Når nu § 83 taler ind i vedligeholdelse af færdigheder, og § 85 taler ind i at udvikle færdigheder, vil motivering og guidning til ex struktur af rengøringsopgaver i hjemmet så falde ind under § 85 – når der er tale om, at borgeren har brug for at lære strategier til at kunne selv?*

Svar: Det afgørende er, om hjælperen skal være til stede i hjemmet under udførelse af praktiske opgaver. Hvis det er tilfældet, er det § 83. Dvs. en hjælper efter § 83 skal også yde motivering og guidning til rengøringsopgaver. Hvis hjælperen ikke behøver at være til stede, når der gøres rent – men udelukkende skal f.eks. planlægge opgaven sammen med borgeren, så er det § 85.

7. *§ 85 er vel også til at vedligeholde færdigheder?*

Svar: Ja, det afgørende er, om hjælperen skal være til stede under hjælpen. Støtte efter § 85 gives til f.eks. at strukturere dagligdagen, uden at hjælperen behøver at være til stede, når der f.eks. skal gøres rent osv. Du kan se mere ovenfor i andre svar.

8. *Hvad kan støtte til egenomsorg være under § 85?*

Svar: Begrebet egenomsorg er nok diskuteret, alt efter hvilken profession der definerer det. Tager du udgangspunkt i psykologi, sundhed, sociologi – For en jurist er formålsparagraffen § 81 vigtig. Hvordan kan du forklare hjælpen i forhold til det beskrevne formål?

9. *Kan I fortælle lidt om § 85 i forhold til støtte til omsorgsdelen?*

Svar: Jeg er ikke sikker på at vi entydigt kan definere og forstå begrebet «omsorg». Det er en interessant diskussion blandt fagprofessionelle, hvad omsorg er. Det er der mange perspektiver på. Jeg vil henvise dig til svaret ovenfor.

10. *Kan du fortælle lidt omkring følgeskab under § 85? Er der nogen begrænsninger ifht følgeskab?*

Svar: Jeg har hørt begrebet "følgeskab" brugt teoretisk – Jeg kender ikke nok til dette begreb. Jeg er nok også lidt i tvivl om, hvad du konkret mener med dit spørgsmål. Hvis du mener ledsagelse udenfor hjemmet – så er det min opfattelse, at ledsagelse, der er koblet til

det praktiske arbejde i hjemmet f.eks. indkøb, skal ydes efter § 83. Ledsagelse, der er koblet til f.eks. lægebesøg, skal ydes efter § 85. Jeg kan opfordre dig til at se kurset på Schultz Campus om Social indsats for voksne.

11. *I vores kommune bruger vi meget § 82b – tidsbegrænset tilbud på 6 måneder. Hvad er jeres refleksioner om denne tilgang?*

Svar: § 82b er netop et tidsbegrænset tilbud på maksimalt 6 måneder. Betingelserne for at give dette tilbud til borgeren er, at tilbuddet vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

12. *Så hvis borgeren selv kan gøre rent, men har brug for struktur fx en opringning eller skema til at kunne gå i gang (uden tilstedeværelse af personale) er det så § 85?*

Svar: Ja, det vil det være fordi støtten ikke skal være til stede i hjemmet.

13. *Hvad med praktisk støtte uden for hjemmet, som ikke er soc.pæd. støtte men alene praktisk støtte, og udover hvad der kan bevilliges efter § 99? Kan det være under § 85?*

Svar: Det er afhængig af, hvad borgeren har brug for støtte til. Jeg vil anbefale, at du ser kurset: Social indsats til voksne på Schultz Campus.

14. *Må der udveksles oplysninger til brug for behandlingen af en sag?*

Svar: Der er indkommet flere spørgsmål og kommentarer til "indhentning og videregivelse af oplysninger" og "enhedsforvaltningen", som er en del af Ankestyrelsens principmeddelelse 10-19.

Forvaltningslovens § 29:

§ 29. I sager, der rejses ved ansøgning, må oplysninger om ansøgerens rent private forhold ikke indhentes fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) ansøgeren har givet samtykke hertil,
- 2) andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov eller
- 3) særlige hensyn til ansøgeren eller tredjemand klart overstiger ansøgerens interesse i, at oplysningen ikke indhentes.

Denne gælder "ansøgningssager" og "andre dele af forvaltningen". (§ 29 var derfor ikke korrekt citeret af mig.)

Det fremgår af Ankestyrelsens afgørelse 10-19, at kommunen er en "enhedsforvaltning". Vi må forstå det sådan, at Ankestyrelsen mener, at "enhedsforvaltning" betyder, at der ikke er tale om at indhente oplysninger fra "andre dele af forvaltningen", da enhedsforvaltningen er en og samme del af forvaltningen. Ankestyrelsen uddyber dette i en mail til en borgerrådgiver i en kommune, og anfører, at det fremgår af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 5, at kommunen skal behandle en ansøgning i forhold til alle de muligheder, der er for at give hjælp efter den sociale lovgivning.

Jeg analyserer mig frem til, at Ankestyrelsen i relation til forvaltningsloven § 29 mener, at det sociale område er enhedsforvaltning, uagtet om der er forskellige enheder i en kommune. Det følger af lov, i dette tilfælde retssikkerhedslovens § 5, at kommunen skal behandle sagen efter alle muligheder på det sociale område, og at det derfor er uden betydning, hvordan kommunen har valgt at opdele ansvaret for serviceloven.

KL har udarbejdet en vejledning <https://www.kl.dk/media/25284/juridisk-vejledning-for-udveksling-af-personoplysninger-indenfor-det-specialiserede-voksensocialomraade.pdf>. En formulering i denne vejledning er "alle enheder der afleder kompetence fra kommunalbestyrelsen i kommunen er en del af samme forvaltning" – nedenfor fremgår det "den kommunale organisatoriske struktur kan have betydning for i hvilke tilfælde, der må indhentes oplysninger.... Selvom en kommune er organiseret som en enhedsforvaltning vil det skulle vurderes om oplysningerne er fra en anden del af forvaltningen". Det står dermed stadig uklart, hvad KL mener ang. dette.

Ankestyrelsens principafgørelser har betydning for, hvordan alle kommuner skal behandle en sag. KLS vejledning har ikke den betydning.

Kunne en pragmatisk løsning være at falde tilbage på den grundlæggende forvaltningsret? Det er afgørende for borgerens tillid til det offentlige, at vi ikke indhenter og behandler oplysninger om borgeren, som borgeren ikke er vidende om. Derfor vil det være en anbefaling, at borgeren rådgives og vejledes om sine muligheder for at ansøge om hjælp og orienteres om formålet med at indhente og videregive oplysninger og giver sit samtykke til at der indhentes og udveksles oplysninger til brug for behandlingen af en ansøgningssag.

Ankestyrelsen hjemviser ofte sager med den begrundelse, at sagen ikke er behandlet efter alle de muligheder, der er for borgeren for at modtage hjælp. Det må altså fremgå af sagen, om borgeren ønsker afsøgt alle muligheder for at få hjælp, og at borgeren giver samtykke til, at der på den baggrund udveksles og indhentes oplysninger fra andre kommunale enheder. Hvis det fremgår af sagen, at borgeren IKKE ønsker at sagen behandles efter alle muligheder for hjælp, men udelukkende f.eks. ønsker at søge om hjælp efter § 85, kan Ankestyrelsen ikke hjemvise til fornyet behandling på baggrund af en manglende helhedsbehandling.